

28. 8. 2007

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Řešení neúspěšného převodu zastaveného obchodního podílu

Obchodní podíl může být předmětem zástavního práva k zajištění pohledávky zástavního (obligačního) věřitele. Zástavní právo k obchodnímu podílu pak vzniká zápisem zástavního práva k obchodnímu podílu do obchodního rejstříku.

Není-li pohledávka zajištěná zástavním právem k obchodnímu podílu řádně a včas splněna, je zástavní věřitel oprávněn svým jménem obchodní podíl na náklady dlužníka prodat, a to buď v obchodní veřejné soutěži nebo, za podmínek stanovených v zákoně o veřejných dražbách, v nedobrovolné veřejné dražbě. Tímto prodejem (převodem) obchodního podílu zástavní právo k němu ze zákona zaniká.

Jakým způsobem však postupovat za situace, kdy je prodej obchodního podílu výše uvedeným způsobem (např. opakovaně) neúspěšný? Pro tento případ stanoví postup ustanovení § 117a odst. 7 obchodního zákoníku.

Jestliže se nepodaří zastavený obchodní podíl prodat ve veřejné soutěži nebo ve veřejné dražbě, je zástavní věřitel předně oprávněn vykonávat práva spojená se zastaveným obchodním podílem. V důsledku nedostatku bližší právní úpravy je třeba tento stav chápat tak, že zástavní věřitel získává tatáž práva jako společník, jemuž zastavený obchodní podíl náleží.

Uvedené oprávnění zástavní věřitel získává od okamžiku neúspěšného pokusu o prodej zastaveného obchodního podílu. V případě neúspěšné veřejné soutěže tak jde o okamžik marného uplynutí lhůty stanovené v podmínkách soutěže, v případě neúspěšné veřejné dražby pak o okamžik jejího skončení, nebo, byl-li obchodní podíl vydražen, není-li včas zaplácena dražební cena.

Skutečnost, že neúspěšný zástavní věřitel bude vykonávat práva společníka, neplyne ze zákona automaticky. Jinými slovy obchodní zákoník zástavnímu věřiteli pouze umožňuje, avšak nepřikazuje, aby práva spojená se zastaveným obchodním podílem vykonával. Pokud se zástavní věřitel rozhodne tohoto práva využít, je nezbytné, aby to oznámil jak zástavnímu dlužníkovi (tj. majiteli obchodního podílu, který se může lišit od zástavce), tak společnosti samotné.

Oprávnění zástavního věřitele vykonávat práva spojená s obchodním podílem se nezapisuje do obchodního rejstříku. Ze zápisu v obchodním rejstříku tak bude i nadále pouze patrné to, že je obchodní podíl ve společnosti zastaven ve prospěch zástavního věřitele. Jak v této souvislosti uvádí Nejvyšší soud ČR v usnesení ze dne 16. října 2006, sp. zn. 29 Odo 824/2006, "každá osoba, disponující alespoň obecnou mírou obezřetnosti, musí při takovém zápisu vycházet z toho, že existuje možnost, že nastal stav uvedený v § 117a odst. 7 obch. zák. a v konkrétním případě si ověřit, zda je společník, jehož obchodní podíl je zastaven (což je skutečnost zapsaná v obchodním rejstříku včetně jména zástavního věřitele) oprávněn vykonávat práva spojená se zastaveným obchodním podílem."

Další možností, jak řešit neúspěch při prodeji zastaveného obchodního podílu, je uzavření dohody mezi neúspěšným zástavním věřitelem a zástavcem (tj. nikoliv zástavním dlužníkem jakožto majitelem předmětného obchodního podílu, jde-li o osobu odlišnou od zástavce) o tom, že zástavní věřitel přijme jeho obchodní podíl na úhradu dluhu. Jde tak o princip, který řeší nemožnost sjednání

tzv. propadné zástavy.

Výše zmíněnou dohodou je třeba rozumět smlouvu o převodu obchodního podílu dle § 115 obchodního zákoníku. Ve smlouvě musí být kromě dalších podstatných náležitostí uvedeno, že se obchodní podíl převádí na úhradu dluhu, včetně jeho důvodu a výše. K převodu obchodního podílu na úhradu dluhu se nevyžaduje souhlas valné hromady, a to ani tehdy, pokud jej jinak společenská smlouva při převodu obchodního podílu vyžaduje.

Obchodní zákoník výslovně ukládá, aby byla hodnota zastaveného obchodního podílu před jeho samotným převodem stanovena na základě posudku soudního znalce (jmenovaného postupem dle § 59 odst. 3 obchodního zákoníku na návrh zástavního věřitele). Tento požadavek není samoúčelný; kupní (převodní) cena obchodního podílu musí hodnotě stanovené znalcem odpovídat. Smluvní strany tak nemají možnost stanovit cenu převáděného obchodního podílu dle svého vlastního uvážení. Zástavní věřitel je povinen vyplatit bez zbytečného odkladu po převodu zástavci částku, o niž převyšuje takto stanovená hodnota dlužnou pohledávku s příslušenstvím včetně nákladů znaleckého posudku.

Je jen logické, že převodem obchodního podílu na zástavního věřitele zástavní právo zaniká. Výmaz zástavního práva z obchodního rejstříku má tak pouze deklaratorní účinky.

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Nová pravidla ICC pro rozhodčí řízení: Přehled klíčových změn účinných od 1. června 2026](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [Když model počítá správně, ale závěr je zavádějící: limity AI při oceňování podniků](#)
- [Nařízení prodeje jednotky jako ultima ratio ochrany práv ostatních vlastníků?](#)
- [Metropolitní plán schválen. Je Váš projekt v bezpečí?](#)
- [Posouzení shody dle AI Act - zkušenosti z praxe](#)
- [Začínají soudy zohledňovat náklady podnikatelů při plnění právních povinností v oblasti e-commerce?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 35: Ručení za dluhy z podnikání u OSVČ a s.r.o.](#)